

92/2007 DEKRETUA, MAIATZAREN 29KOA, BORONDATEZKO AURREIKUSPEN SOZIALEKO ERAKUNDEEN JARDUERA JAKIN BATZUK ARAUTZEKO DENA

¹2024ko apirilaren 2tik indarrean dagoen testua. Dokumentu honek izaera informatiboa baino ez du. Testu ofizialak Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian argitaratutakoak dira.

Euskal Herriko Autonomia Estatutuak, bere 10.23 artikuluan, erabateko eskumena ematen dio Autonomia Erkidegoari Gizarte Segurantzaren sartuta ez dauden mutualitateen arloari dagokionez.

Aipatutako artikulua hori betez, borondatezko aurreikuspen sozialeko erakundeak arautzen dituen urriaren 27ko 25/1983 Legea eman zen. Honen lehentasunezko helburuak eta informazio-printzipioak ziren, alde batetik, erakunde horien jardute-askatasuna eta garapena sustatzea eta, bestetik, erakunde horien kideen (aurrerantzean bazkide osoen) eta onuradunak diren pertsonen (aurrerantzean onuradunen) eskubideak, une oro, zaintzea. Aldi berean, lortu nahi zuena zen erakundeak kudeaketaren gardentasunaren eta gobernu-jardueretan bazkideen parte-hartze demokratikoaren irizpideen arabera ari zitezen.

Europar Batasunak gizarte-babeseko sistema publikoek Europako gizartearen bilakaera demografikoaren aurrean dituzten ahuleziek sortutako kezka jaso egin du eta aurreikuspeneko osagarriko sistemen sustapena bultzatu du, batez ere, enpresen baitan hartutako hitzarmenetatik eratorriak eta hitzarmen kolektibotik eratorriak, azken hau gizarte-aurreikuspena ezartzeko tresna estrategiko bezala hartuta, hain zuzen.

Testuinguru honetan sartzen da enpleguko pentsioen funtsen jardueri eta ikuskapenari buruzko ekainaren 3ko 2003/41 EB Zuzentaraua. Zuzentarau honen asmoa da, pentsiodunak izango direnen eskubideen mesederako, enpleguzkoak, sektorialak deritzen zein enpresek bultzatutakoak diren eta beren kontura ari diren langileen partaidetza ere ahalbidetzen duten pentsio funtsak eratzen dituzten erakundeen kudeaketa eraginkorra eta finantzazko kaudimena laguntzea.

¹ 87/1984 Dekretua, otsailaren 20koa, Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeei buruzko Legearen Erregelamendua onartzen duena: 64 zenbakiko EHAA, 1984ko apirilaren 16koa. Hutsen zuzenketa: EHAA, 96. zk., 1984ko ekainaren 7koa.

92/2007 Dekretua, maiatzaren 29koa, borondatezko gizarte-aurreikuspeneko erakundeen jarduerak jakin batzuk arautzen dituena: EHAA, 115. zk., 2007ko ekainaren 15a.

203/2015 Dekretua, urriaren 27koa, Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeei buruzko otsailaren 23ko 5/2012 Legearen Erregelamendua onartzen duena: EHAA, 234. zk., 2015eko abenduaren 9koa, asteazkena. Hutsen zuzenketa: EHAA, 244. zk., 2015eko abenduaren 23a, asteazkena. Hutsen zuzenketa: EHAA, 12. zk., 2016ko urtarrilaren 20a, asteazkena.

Zuzentarau horren arabera, enpleguko pentsioen funtsa da, duen forma juridikoa kontuan hartu gabe, kapitalizazio sistemen bitartez diharduen erakundea, enpresa edo arlo sustatzailearekiko juridikoki independentea dena, eta lehen aipatutako lan-harremanean sorburua duen lan hitzarmen edo kontratu baten oinarritutako prestazioak ematean datzan jarduera duena.

Definizio horrek eta lehendik aipatutako lortu nahi diren helburuek irudikatzen dute aurreikusitako eredu europarra bat datorrela borondatezko aurreikuspen sozialeko gure erakunde gehienek bereganatu duten autonomiako ereduarekin.

Hain zuzen ere, erakundeak, edo horiek osatzen dituzten aurreikuspen-planak, enpresen baitan negozioazio kolektibotik eratorritako hitzarmenak hartzeko baliabide egokia izan dira, gizarte-aurreikuspen neurriak ezartzeko tresna estrategiko bezala hartuta.

Europar Batasunaren jarraibideen azterketatik eta kontuan hartuta ezarritako neurri guztiak erretiro baita heriotza, ezintasun iraunkorra, iraupen luzeko langabezia edo gaixotasun larriko prestazioak ematen dituzten aurreikuspen sozialeko erakunde guztientzat beharrezkoak direla eta horiek bazkide osoen nahiz onuradunen babes hoberetako dutela, horien eduki zati handi bat zabaldu egiten zaie estaldura horiek eskaintzen dituzten gainontzeko erakundeei. Zuzentzerian zehaztutako estandarrak funtsezkotzat jotzen dira BASEen kaudimena baita bazkide osoen (aktiboan, pasiboan edo etendura egoeran daudenen) eta aurrekoen kausadunak diren onuradunen eskubideak ere bermatzeko garaian, horiek guztiek konfiantza baitute Euskal Autonomia Erkidegoko gizarte aurreikuspenarekin. Horregatik, dekretu honek enpresen baitan sortutako gizarte aurreikuspena arautu ez ezik, aipatutako prestazioak ematen dituzten aurreikuspen sozialeko erakunde guztietan ere aplikatu beharko da.

Urriaren 27ko 25/1983 Legearen lehenengo azken xedapenak Jaurlearitzari ematen dio ahalmena, Ogasun eta Herri Administrazio sailburuak eta Justizia, Lan eta Gizarte Segurantzaren sailburuak horrela proposatuta, lege hura garatzeko arauzko xedapenak eman ditzan.

Dekretu honen xede diren gaiek urriaren 27ko 25/1983 Legearen edukia garatzea dute helburu, honako hauei dagokienez: BASEen prestazioak eta aurreikuspeneko mota ezberdinak, horien sustatzailea den bazkide babesle ezberdinaren arabera (11.2 artikulua); estatutu guztiek bete behar duten eduki minimotik eratorritako zehaztutako ekarpen edo prestazio sistemen sorrera (8.4 artikulua); bazkideek eta onuradunek duten Erakundearen egoerari buruzko informazioa jasotzeko eskubidea (lege horren 13.e artikulua); gobernu organoen, batzar nagusiaren (15. artikulua) eta gobernu batzarraren eskumenak baita azken horren eraketa (16. artikulua); baita erakundearen jardueraren eta ekonomia eta finantzazko egoeraren jarraipenaren gaineko administraziozko kontrolerako gaitasunak (18.2, 20.b artikulua) eta funtsak inbertitzeko irizpideak (24. artikulua) ere. Halaber, kideak izan daitezenezko informazioa eta horien babes hoberetako neurriak arautzen dira, borondatezko aurreikuspen sozialeko erakunde jakin batzuen publizitatezko jarduerari dagokienez, kontsumitzaileen eta

erabiltzaileen defentsari eta publizitateari buruzko eskumen autonomikoaren arabera.

Araudi honekin, borondatezko aurreikuspen sozialeko erakundeek eta horiek osatzen dituzten aurreikuspen-planek jarduera-esparru eraginkorragoa, kaudimen handiagokoa eta zorrotzagoa eskain dezaten lortuko da, bazkide osoen eta prestazioen onuradunen onurarako.

Aldi berean, dekretu honek borondatezko aurreikuspen sozialeko erakundeei buruzko legearen araudia onartzeko den otsailaren 20ko 87/1984 Dekretua aldatzen du, erakunde hauek eman ditzaketan gaurko errealitatearekin zerikusi gehiago duten gertakizun eta prestazio batzuk aipatuz eta borondatezko aurreikuspen sozialeko erakundeen eta bazkide osoen nahiz onuradunen kaudimenaren bermearen mesederako diren arauak sartuz.

Horregatik, urriaren 27ko 25/1983 Legearen lehenengo azken xedapena garatuz, Euskadiko Aholku Batzorde Juridikoarekin eta gainontzeko organo aholkulariekin bat etorriz, Ogasun eta Herri Administrazio sailburuaren eta Justizia, Lan eta Gizarte Segurantza sailburuaren proposamenez, eta Jaurlaritzaren Kontseiluak 2007ko maiatzaren 29an egindako bileran arteztu eta onartu ondoren, honako hau,

XEDATZEN DUT:

1. artikulua. Aplikazio eremua

1. Dekretu hau aplikatuko zaie erretiro, heriotza, ezintasun iraunkor, langabezia edota gaixotasun larrirako aurreikuspen-planak batzen dituzten aurreikuspen sozialeko erakundeei (aurrerantzean BASE edo Erakundea) betiere ulertuta erakunde horien kideak direla bazkide babeslearekin lan lotura gordetzen edo gorde dutenak edo kooperatiba-elkarteen eta lan-elkarteen alorreko (aurrerantzean enplegu modalitatea) langile bazkideak edo lan-bazkideak; edo, bestela, gizarte segurantzako edozein araubidetan edo sistema publikoaren alternatiba diren mutualitateetan kotizatzen ari direlarik elkarren artean lan-harremana edo elkartzeko lotura dutenak (bazkidetutako mota).
2. Halaber dekretu honi jarraitu beharko dio beste edozein borondatezko aurreikuspen sozialeko erakundek baldin eta erakunde horretan sartuta daudelarik pertsona fisikoak diren bazkide osoentzat eta onuradunentzat haren bazkide babesleak edo sustatzaileak garatzen baditu aurreko 1. paragrafoan azaldutako estaldura-jarduerak (aurrerantzean banan-banako modalitatea).
3. Aurreikuspen-planak deritzenak dira, hain zuzen, kontratuzko edo bazkidetutako itxuraz hartutako akordio haiek non ezartzen diren hainbat kontingentzia lortzeko baldintzak, betiere ulertuta plan horietan bertan eratzen eta arautzen direla kontingentzia horien ekarpenen eta prestazioen jardunbidea, eta kontingentzia horiek direla erretiroa, ezintasun iraunkorra, heriotza, epe luzeko langabezia, eta gaixaldi larria. Aurreikuspen-planak

laguntza arautegi itxuraz eratuko dira eta laguntza horiek zehaztu ahal izateko kapitalizatzen diren finantza sistemak eta aktuarialak aplikatuko dituzte.

4. Lehenengo paragrafoan adierazitakoez gain BASE batek beste jarduera batzuek ere betetzen baditu, horiei atxikitako aktibo eta pasibo guztien multzoa argi zehaztuta egon beharko da eta erretiro, ezintasun iraunkor, heriotza, epe luzeko langabezia eta gaixoaldi larriko kontingentziengatikiko prestazioekin loturiko eragiketetikiko murriztuta. Atxikitako aktiboak eta pasiboak kudeatu eta antolatuko dira BASE horiek gara ditzaten gainontzeko jarduerak kontuan hartu gabe, jarduera desberdinen artean eskubideak eta obligazioak transferitzea erabat ezinezkoa delarik.

2. artikulua. INDARGABETUTA urriaren 27ko 203/2015 Dekretuaren bidez

3. artikulua. Urteko kontuak eta kudeaketa txostena

Gobernu Batzarrak urtero Batzar Nagusiari beronek onetsi dezan aurkeztu beharko dizkio urteko kontu ikuskatuak baita ekitaldiko kudeaketa txostena ere.

Kudeaketa txostenak gutxienez honako hau jaso beharko du:

- a) Ebaluaketa bat finantza merkatuei buruz.
- b) Erakundeak eta plan bakoitzak ekitaldian lorturiko errentagarritasun garbia eta gainera erkaketa bat plan bakoitzeko urtean espero zen errentagarritasunari buruzko helburuarekiko (helburu hori inbertsio printzipioen adierazpenean bildutakoa da).
- c) Plan bakoitzeko bazkide osoei eta onuradunen kopurua.
- d) Bildutako kuotak, metaturiko ondarea eta modalitateen eta planen arabera ordaindutako eta xehatutako prestazioak.
- e) Estatutuetan edo arautegietan izandako aldaketak.
- f) Plan bakoitzeko altak, bajak, joan-etorriak eta lekuz aldatu izanak.
- g) Plan bakoitzeko inbertsio xehatuak, dekretu honetako 11. artikulua 4. idatz-zatiko d) hizkiak aipatzen dituen inbertsioak xehaturik datozela.
- h) Plan bakoitzeko inbertsio xehatuak, dekretu honetako 11. artikulua 4. idatz-zatiko d) hizkiak aipatzen dituen inbertsioak xehaturik datozela.

Hala urteko kontuek nola kudeaketa txostenak Erakunderen aktiboak, pasiboak eta finantza egoera zintzo islatu beharko dituzte.

24. artikulua. Bazkide arrunten eta onuradunen informazioa eta defentsa

² Urriaren 27ko 203/2015 Dekretuak eta otsailaren 13ko 13/2024 Dekretuak aldatutako artikulua.

1. Oro har, dekretu honek ukitutako BASE guztiek bazkide osoen eta onuradunen eskueran honako informazio hau ipiniko dute:
 - a) Erakundearen estatutuak, beraiek atxikitako planaren arautegia eta gobernu organoen eraketa.
 - b) Hala estatutuei nola arautegiari buruzko aldaketak baita gobernu organoen eraketan gertatutakoak ere.
 - c) Inbertsio Printzipioen Adierazpena eta honek bere baitan jaso beharko du inbertitu diren aktiboen ondorioz edo horien kudeaketan erabilitako teknikak direla medio zein arrisku profila (handia, ertaina edo txikia) dagoen.
 - d) Aurreikuspen-plan bakoitzean aplikatu beharreko portzentajea zehaztuko da. Portzentaje hori izango da otsailaren 20ko 87/1984 Dekretuaren 16. artikuluan ezarritakoarekin bat etorriaz administrazio gastu kontzeptu moduan aplikatu beharrekoa eta planaren ondarearen gainean hainbat gastuk — balore higiezinak saldu eta erosteagatik bitartekaritzan izandakoek, alegia— ekarritako ehunekoa, eta Ogasun eta Herri Administrazio Sailak zehaztutako baldintzen arabera balore horien zorroaren errotazio-ratioaren ondorioz izandakoak.
 - e) Erakundearen auditoreen nortasuna.
 - f) Eboluzio historikoa honako gaietarako buruz: aurreikuspen-planaren ondarea; errentagarritasunari dagokionez urtean ezarritako helburuak; eta hiru ekitaldietatik bakoitzean, edo ekitaldiak hiru baino gutxiago izango balira, plana dagoenetik ekitaldi itxietan zehar planak lorturiko errentagarritasuna. Errentagarritasun historikoari buruzko informazioak bere baitan aitormen adierazi bat jaso beharko du non adieraziko den errentagarritasun horrek ez duela bermatzen ezta determinatu ere geroko errentagarritasunik. Honetarako, lortutako errentagarritasun kalkulua dekretu honen 13. artikuluko 5. idatz-zatian ezarritakoari egokituko zaio.
 - g) Kasuan kasuko kontingentziei dagozkien ekarpenei eta prestazioei aplikatu beharreko zerga araubideari buruzko informazioa.
 - h) Etorkizuneko pentsio-eskubideen estimazioari buruzko informazioa, artikuluko 3. apartatuko b) 2. letran ezarritakoaren arabera.
 - i) BGAEak inbertsioak egiten dituenean, kontsiderazio sozialak, etikoak edo gobernu korporatibokoak kontuan hartzen dituen ala ez. Ez baditu kontuan hartzen, zergatik ez dituen hartzen azaldu beharko du. Eremu horretako politikaren bat baldin bada, deskribatu egin beharko du, labur bada ere, eta eskusioko, integratuzko eta inplikazioko estrategiak zehaztu. Gainera, aipatu beharko du zein aktibotan aplikatzen den eta nola egiazta

daitekeen gizartearekiko arduratsuak diren politikak aplikatu direla, hala dagokionean.

- j) Interes-gatazkak saihesteko ezarritako prozedurei eta egindako eragiketa lotuei buruzko aipamena.
2. Bat etorriz Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2019ko azaroaren 27ko 2019/2088 (EB) Erregelamenduekin (finantza-zerbitzuen sektoreko jasangarritasunari buruzko informazioa zabaltzeari buruzkoa) eta Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2020ko ekainaren 18ko 2020/852 (EB) Erregelamenduekin (inbertsio jasangarriak errazteko esparrua ezartzeari buruzkoa eta 2019/2088 (EB) Erregelamendua aldatzen duena), bazkideen eta onuradunen eskura jarri behar da, lehentasunez BGAEaren webgunean edo, halakorik ezean, haren bazkide sustatzaile edo babesleen edo aktiboen kudeatzailearen webgunean, informazio hau:
- a) BGAEaren inbertsio jasangarri eta arduratsuen politika (IJA), edo, halakorik ez badago, zergatik ez dagoen. Gizarte-inbertsio arduratsuen politika aldatzen bada, aldaketaren berri eman behar da, horren arrazoiak adierazita.
- b) Inbertsioen aktiboak esleitzean jarraitutako irizpideak –sartzeko, baztertze, integratzeko edo inplikatzeko–: besteak beste, alderdi hauetako bat kontuan hartuta:
- 1.º Inbertsioetan, zer kontsiderazio hartuko diren kontuan: sozialak, ingurumenekoak, etikoak edo gobernu korporatibokoak.
 - 2.º Zein den enpresen jarduera, haien kudeaketa-eredua eta nola errespetatzen dituzten jokabide-kode arduratsuak.
 - 3.º Zer arrisku duen herrialdeak.
 - 4.º Jasangarritasun-arriskua. Ondorio horietarako, jasangarritasun-arrisku izango da inbertsioaren balioan egiatzeko edo balizko eragin material negatiboa izan dezakeen ingurumen-, gizarte- edo gobernantza-arloko gertaera edo egoera oro.
 - 5.º Zein diren inbertsioaren inguruko erabakiek jasangarritasun-faktoreetan izan ditzaketen kontrako eragin material nagusiak.
 - 6.º Nola integratzen diren zenbait faktore balorazioan, hala nola gaikako inbertsioa edota makrojoerak.
 - 7.º Zer beste faktorek duten zerikusia jasangarritasun-faktoreekin, betiere BGAEak kontuan hartu nahi baditu.

Inbertsio jasangarri eta arduratsuei (IJA) buruzko informazioa, inbertsio-politikaren adierazpenean ez ezik, urteko kudeaketa-txostenean ere sartuko

da (berariazko atal bat eskainiko dio), bai eta BGAEaren edo haren bazkide sustatzaile edo babesleen edo aktibo-kudeatzailearen web-orrian ere.

Lehentasunezko enplegu-aurreikuspeneko planen jarraipen-batzordeak dagokion aurreikuspen-planaren gizarte-inbertsio arduratsuaren politika proposatuko dio gobernu-batzordeari.

Milioi bat eurotik beherako ondare-bolumena duten BGAEek ez daukate inbertsio jasangarri eta arduratsuei (IJA) buruzko azterketa egin beharrik, baina aukera izango dute apartatu honetan ezarritako irizpideei jarraitzeko, hala erabakiz gero.

3. BGAEak honako informazio hau bidaliko dio bazkide eta onuradun bakoitzari:

a) Prestazio definituko sistemaren aurreikuspen-planetarako, gutxienez urtean behin:

1.º Honako hauei buruzko ziurtagiria: aldi bakoitzean egindako zuzeneko ekarpenak edo egotzitako ekarpenak, aldi horren amaierako eskubide ekonomikoen balioa (halakorik balego) eta aldi horretan ordaindutako prestazioen zenbatekoa.

2.º Kudeaketa-txosten laburtua, BGAEak bazkideekin harreman telematikoa daukanean izan ezik. Kudeaketa-txosten laburtuak dekretu honen 3. artikuluko a) eta g) bitarteko letretan ezarritako informazioa emango du, labur.

b) Ekarpene definituko sistemaren aurreikuspen-planetarako, gutxienez sei hilean behin:

1.º Honako hauei buruzko ziurtagiria: eskubide ekonomikoen balioa, eragindako ondarearen zati alikuoten kopurua eta zati alikuota bakoitzaren balioa, aldi horren hasieran.

2.º Bazkidearen eskubide ekonomikoek gainditzten dutenean ezkontidea kargura edukita erretiratzeagatik Gizarte Segurantzaren sistemak ematen duen urteko gutxieneko prestazioaren bikoitza, BGAEak bere barnean jasoko du, bazkide bakoitzari dagokionez, nabarmen eta banaka, zer erretiro-pentsio zenbatesten duen hileko, baldin eta eskubide ekonomiko hori hamabost urtean pensio bihurtzen bada, kontuan hartu gabe interes-tipoaren hipotesia. Kalkulu hori egiteko, informazioa bidaltzeko unean dauden eskubide ekonomikoen zenbatekoa erabiliko da, hipotesi gisa hartuta erretiroa une horretan gertatzen dela.

3.º Aldi horretan egindako zuzeneko ekarpenak edo egotzitako ekarpenak, bai eta egindako mobilizazioak eta aldi horretan ordaindutako prestazioak ere.

4.º Eskubide ekonomikoen balioa, eragindako ondarearen zati alikuoten kopurua eta zati alikuota bakoitzaren balioa, aldiaren amaieran.

5.º 87/1984 Dekretuaren 16. artikulua 1.2 apartatuaren laugarren paragrafoan jasotzen diren zuzeneko eta zeharkako kudeaketa-komisioak, benetan jasandakoak.

6.º Kudeaketa-txosten laburtua, BGAEak bazkideekin harreman telematikoa daukanean izan ezik.

5 artikulua. Inbertsio Printzipioen Adierazpena

1. Gobernu Batzarrak Erakundearen inbertsio politika onetsiko du, gutxienez hiru urtean behin Batzarrak berak berrikusiko duen Inbertsio Printzipioen idatzizko Adierazpen baten bidez, eta hori aldatu ahal izango da merkatuen bilakaeraren edo beste faktore batzuen arabera, beti ere estatutuetan jasotako arauak aplikatuko direla zainduz eta erabaki horretatik eratorritako erantzukizunak bere gain hartuz.
2. Adierazpen horrek gutxienez jaso beharko ditu inbertsioek berez daramatzaten arriskuak neurtzeko metodoak eta arrisku horien kudeaketa kontrolatzeko ezarritako prozedurak, inbertsio politikaren mugak barne daudelarik. Halaber jasoko ditu BASEak hartutako konpromisoen izaera, epe eta iraupenari dagokienez inbertsiorako estrategia eta hala dagokionean, konpromiso eta inbertsio politikaren arteko kongruentzia aztertuko du. Era berean jasoko du planaren ondarea inbertitzearen xede izan daitezkeen aktiboen adierazpena, eratorritako tresnez eragiketak baimentzen den ala ez eta eragiketa horiek estaldura izaera edo inbertsioarena daukaten zehaztuko du adieraziz, ordea, tresna horiek arrisku profilean erabiltzeak zein ondorio ekar dezakeen eta, hala badagokio, kontrataturiko tresna eratorrietatik datozen konpromisoen zenbatekoa. Azkenik, espero den errentagarritasunari buruz urteko helburua ere jaso beharra du.

³ Era berean, inbertsio-printzipioen adierazpenak inbertsio jasangarri eta arduratsuen (IJA) politika ere jasoko du, edo, halakorik ez badago, horren arrazoiak.

⁴ Gizarte-aurreikuspenaren arloko eskumena duen Eusko Jaurlaritzako sailari ahalmena ematen zaio inbertsio jasangarri eta arduratsuen (IJA) araubidea eta baldintzak ezartzeko).
3. Inbertsio Printzipioen Adierazpen aldatzeko beharrezkoa izango da Gobernu Batzarrak halako akordioa hartzea eta horren berri eman beharko du egiten den hurrengo Asanblada Nagusian.

4. atala. INDARGABETUTA urriaren 27ko 203/2015 Dekretuaren bidez

³ Otsailaren 13ko 13/2024 Dekretuak erantsitako paragrafoa.

⁴ Otsailaren 13ko 13/2024 Dekretuak erantsitako paragrafoa.

6. eta 7. artikulua. Urriaren 27ko 203/2015 Dekretuak INDARGABETUAK

58 artikulua. Zuzkidura teknikoak

1. Arrisku biometrikoak beren gain hartu edota inbertsioaren emaitza zein prestazio maila jakin bat bermatzen duten BASEek, aurreikuspen-plan bakoitzerako, beren gain hartutako betebeharrakiko nahikoa zuzkidura tekniko eratu beharko dute.
2. Zuzkidura teknikoen gutxienezko zenbatekoa urtero kalkulatu da prospekziarako metodo aktuarialak erabiliz _ nahiko zentzuzkoak eta zuhurrak direnak _ eta kontuan hartuko dira prestazio eta kotizazio gaitan dauden konpromiso guztiak Erakundearen pentsio modalitate guztiekin bat etorrira. Zenbateko hori nahikoa izan behar da uneko prestazioak finantzatzeko baita bazkide osoek sortutako eskubideetatik erator daitezten konpromisoak islatzeko ere. Zuhurtziaz ere aukeratuko dira pasiboak baloratzeko hipotesi ekonomikoak eta aktuarialak, kontrako desbideratze marjina egokia kontuan hartuta.
3. Zuzkidura teknikoen kalkuluan erabilitako interes-tasa teknikoa izango da aurreikuspen-planari esleitutako inbertsioetako errentagarritasunaren barruko tasaren arabera zehatutakoa, Ogasun eta Herri Administrazio Sailak ezar ditzan baldintzekin bat etorriz. Interes-tasa teknikoak inola ere ezin du portzentajezko hiru puntuz gainditu aurreikusitako inflazio hipotesia, zuzkidura teknikoak zehazteko erabilitakoa, bere gehienezko muga % 5koa delarik.
4. Zuzkidura teknikoen kalkuluan erabiltzen diren taula biometrikoek ofizialak behar dute izan eta behar bezala eguneraturik egongo dira gainera. Era berean, kolektiboaren beraren esperientzian oinarrituriko taulak ere erabil ahal izango dira baldin eta haren eboluzioari egokituak direla egiaztatzen bada eta aurrekoak bezain onak badira.
5. ⁶Gizarte-aurreikuspeneko eta hornidura teknikoetako planaren kostua zehazteko aplikatutako formuletan aldaketaren bat badago, berariaz jaso beharko da horren berri. Era berean, formula berriak azterlan aktuarialaren eranskinean jaso beharko dira.
6. ⁷ Prestazioak aseguratuta daudenean, ez da txosten aktuarialik egin beharko. Kasu horretan, BGAEak aseguru-etxearen ziurtagiri bat izan beharko du, aseguru-etxean BGAEaren alde eratutako hornidurak adieraziko dituen eta, hala dagokionean, gizarte-aurreikuspeneko plan bakoitzari dagokionak zehaztuko dituen.

⁵ Urriaren 27ko 203/2015 Dekretuak aldatutako artikulua.

⁶ Otsailaren 13ko 13/2024 Dekretuak erantsitako atala.

⁷ Otsailaren 13ko 13/2024 Dekretuak berriro zenbakitutako atala.

7. ⁸ Arrisku biometrikoak hartzeaz eta/edo inbertsioaren emaitza edo prestazio-maila jakin bat bermatzeaz gain, Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeei buruzko otsailaren 23ko 5/2012 Legearen 24. artikulua 2. apartatua araututako gizarte-prestazioak ematen dituzten BGAEek behar diren zuzkidura teknikoak eman beharko dituzte, horretarako propio egindako azterlan aktuarialean kalkulatuta, gizarte-prestazioengatik bere gain hartutako konpromisoari aurre egiteko. Egin beharreko zuzkidurak –hala badagokio, gizarte-aurreikuspeneko eskumena duen Eusko Jaurlaritzako zuzendaritzak ebazpen arrazoitu bidez eskatutakoak barne– hornidura tekniko horiek eratzeko gutxieneko zenbatekotzat hartuko dira, prestazioen estaldura egokia eta erakundearen egonkortasuna eta kaudimena bermatze aldera.

⁹ artikulua. Hornidura teknikoen finantzaketa

1. Aurreko 8. artikulua 1. apartatua aipatzen diren BGAEek aktibo nahikoak eta egokiak gorde beharko dituzte gizarte-aurreikuspeneko plan bakoitzerako, horretarako egindako azterlan aktuarialean zehaztutako hornidura teknikoak estaltzeko.
2. Baldin eta hiru urtean aktibo egokirik ez badago behar diren hornidura teknikoak estaltzeko, edo ekitaldi jakin batean dauden aktibo egokiak hornidura horien zenbatekoaren % 90 baino gutxiago badira, BGAEak finantzaketa-plan bat edo berrorkatze-plan bat egin beharko du, nahitaez, defizita estaltzeko. Plan hori, berriz, BGAEaren gobernu-batzordeak onartu beharko du. Finantzaketa- eta berrorkatze-plan horiek bazkideei eta onuradunei jakinarazi beharko zaizkie, eta gizarte-aurreikuspenaren arloan eskumena duen Eusko Jaurlaritzako zuzendaritzak onartu beharko ditu.
3. Gizarte-aurreikuspeneko planaren erregelamenduan edo BGAEaren estatutuetan jasotako konpromisoak direla-eta bazkide babesleak defizitari aurre egin behar dionean, finantzaketa-plana egin beharko da. Finantzaketa-plana egin beharrik ez da izango baldin eta defizita, osorik, sortu eta hurrengo ekitaldian kitatzen bada.
4. Bazkide babeslea ez badago behartuta gizarte-aurreikuspeneko planeko defizitak finantzatzera, BGAEak ezaugarri hauek dituen berrorkatze-plan bat aurkeztu beharko du:
 - a) Berrorkatze-planak barnean hartuko du eraturako funtsen eta zuzkidura teknikoen arteko defizita amortizatze programari, edo, hala badagokio, defizita kitatzeko behar den doitzeko mekanismoa. Berrorkatze-planaren birtualtasunerako gizarte-aurreikuspeneko planaren erregelamendua aldatu behar bada, gobernu-batzordeak eta jarraipen-batzordeak, hala badagokio, behar diren erabakiak hartu beharko dituzte.

⁸ Otsailaren 13ko 13/2024 Dekretuak erantsitako atala.

⁹ Otsailaren 13ko 13/2024 Dekretuak aldatutako artikulua.

- b) Eratutako funtsak dira zuzkidura teknikoak estaltzeko esleitzen diren aktiboen merkatu-balioa. Iraganeko zerbitzuen ondoriozko eskubideengatik aitortutako zenbatekoa, eta, hala dagokionean, bazkide arrunten eta onuradunen aurreko betebeharrengatik aitortutakoa, betiere eraturako funtsei badagokie, haietako bakoitzari banaka egotziko zaio kalkulua egiteko.
- c) Berrorkatze-planak jasotzen badu zein diren bazkide pasiboekiko eta onuradunekiko betebeharrak, eraturako funtsak ezingo zaizkie esleitu ekarpen finkatuko sistemari atxikitako bazkide aktiboek, harik eta funts horiekin bazkide pasiboekiko eta onuradunekiko betebeharrak bete arte. Hala dagokionean, iraganeko zerbitzuengatik aitortutako eskubideen eta dagozkien eraturako funtsen arteko alde positiboak defizit bat dakar, bazkide arrunt bakoitzarentzat banaka kalkulatu dena. Bazkide pasiboen edo onuradunen kasuan, esleitutako banakako defizita izango da prestazioaren balio eguneratu aktuarialaren eta eraturako funts esleituaren arteko aldea.
- d) Berrorkatze-planak aurreikusita eduki beharko du gizarte-aurreikuspeneko planak ekarpenak jasoko dituela, edonola ere, diruzaintza moduan edo merkatu antolatuetan kotizatu ohi duten finantza-aktibo moduan. Haien zenbatekoa ezin da izan ekitaldi bakoitzean bazkide pasibo edo onuradunei dagozkien prestazioengatik ordaindu behar dena baino txikiagoa. Bazkide arrunt bakoitzaren banakako defizita amortizatuta egon beharko da gizarte-aurreikuspeneko planak estaltzen dituen gertakarietako edozein jazotzen den unean.
- e) Oro har, defizita amortizatzeko prozesuak dirauen urteetan, urte bakoitzean amortizatu beharko da, gutxienez, hasierako defizitaren % 12,5; berrorkatze-planean aurreikusitako amortizazio-epearen erdian, berriz, defizita ezingo da izan hasierako defizitaren erdia baino handiagoa.
- f) Onartutako berrorkatze-plana berrikusterik izango da, egokitzeko, amaitu aurretik, artikuluko honetan ezarritakoaren arabera, eta gizarte-aurreikuspenaren arloan Eusko Jaurlaritzan eskumena duen zuzendaritzak onartu ondoren.

¹⁰10. artikulua. Funtz propioak eduki beharra

1. BGAEek funts osagarriak izan behar dituzte beti, hornidura teknikoak gauzatzeko baliaitutako aktiboen gehigarri izango diren aktiboetan gauzatu. Aktibo horiek aurreikus daitekeen edozein konpromisotatik kanpo egongo dira, eta aurreikusitako gastu eta prestazioen eta benetakoen arteko desbideratzeak xurgatzeko segurtasun-marjina bat izango dira.
2. Arrisku biometrikoen estaldura edo inbertsioaren emaitza edo prestazio-maila jakin bat beren gain hartzen duten aurreikuspen-planak dituzten BGAEetan,

¹⁰ Urriaren 27ko 203/2015 Dekretuak aldatutako artikulua.

segurtasun-marjinaren zenbatekoa plan horiei dagozkien hornidura teknikoan % 4koa izango da gutxienez.

3. Ekarpen finkatuko gizarte-aurreikuspeneko planak dituzten BGAEetan, segurtasun-marjinaren zenbatekoa izango da gutxienez bazkideak inbertsioaren arriskua bere gain hartzen duen ekarpen finkatuko aurreikuspen-planari atxikitako horniduren % 0,125. Segurtasun-marjina erabat eratuta egongo da, gutxienez, ekitaldi bakoitzaren amaieran.
4. Aurreko 2 eta 3. paragrafoetan ezarritako segurtasun-marjina Dekretu honen 11. artikuluko 3. paragrafoko a), c) eta d) letretan zehaztutako aktibotan gauzatuko da.
5. BGAEetako segurtasun-marjinari dagozkion ekarpenak bazkide babesleek egin beharko dituzte, horrelako bazkiderik ez dagoenean izan ezik, orduan bazkide sustatzaileek egin beharko baitituzte. Erabilera libreko erreserben kargura ere egin ahal izango dira, erakundearen estatutuetan hala ezartzen bada.
6. BGAEko bazkide babesle edo sustatzaileek, aurreko 3. paragrafoan aipatutako gizarte-aurreikuspeneko planetan, erreklamatu ahal izango dute segurtasun-marjinarako egindako ekarpena errenboltsatzea, erakundearen estatutuek hala ezartzen badute eta betiere plan horietarako gutxieneko segurtasun-marjina betetzen bada.
7. Prestazioen ordainketa aseguru-etxe batek aseguratzeko duen planetan, BGAEek ez dute segurtasun-marjinarik eratu beharko.

¹¹11. artikulua. Aktibo egokietan inbertitzeko printzipioak

1. Aktiboak soilik inbertitzen dira bazkide arrunten eta onuradunen intereserako. Interes-gatazkarik egonez gero, BGAEek zaindu beharko dute inbertsioa egiten dela soilik bazkideen interesa defendatzeko.
2. BGAEen aktiboak, gehienbat, baloreetan eta merkatu arautuetan negoziatzeko onartutako finantza-tresnetan inbertitzen dira, edo negoziazio-sistema multilateraletan. Nolanahi ere, zuhurtziaz egin behar dira merkatu arautuetan edo negoziazio-sistema multilateraletan negoziatu ezin diren aktiboetan egiten diren inbertsioak.
3. Inbertitzeko garaian, BGAEek irizpide hauek bete behar dituzte: segurtasuna, errentagarritasuna, likidezia, dibertsifikazioa, barreiatzea, diru- eta epe-kongruentzia, helburuetara doituak. Bereziki:
 - a) BGAEek titulartasuna eta erabiltzeko askatasuna eduki behar dute ondasun eta eskubideen gainean, zeinetan gauzatuko baitituzte inbertsioak,

¹¹ Otsailaren 13ko 13/2024 Dekretuak aldatutako artikulua.

- b) Aktiboen kaudimena ebaluatzean, ez dira, eskusiboki eta automatikoki, kreditu-kalifikazioko agentziek emandako kreditu-kalifikazioen mende egon behar.
- c) Aktiboek nahikoa dibertsifikatuta egon behar dute, aktibo batekiko, jaulkitzaile zehatz batekiko edo enpresa-talde batekiko gehiegizko mendekotasuna saihesteko.

¹²11 bis artikulua. Inplikazio-politika

1. BGAEaren gobernu-batzordeak BGAEan integratutako balioei dagozkien eskubide guztiak gauzatu behar ditu, bazkide arrunten eta onuradunen onura eskusiborako, betiere honako hau kontuan hartuta:
 - a) BGAEaren aktiboen kudeaketa kanporatu, eta aktiboak kudeatzen dituen erakunde baten esku uzten bada, erakunde horri gomendioan eman dakioke balioei, baita balio politikoei ere, dagozkien eskubideak egikaritzea, kontuan hartuta zer baldintza jartzen diren kanporatze-kontratuan eta zer aurreikusten den sozietate jaulkitzaileen estatutuetan.
 - b) BGAEak, urtero, jasota utzi behar du BGAEan integratutako balioei dagozkien biltzar eta batzar orokorretan parte hartzeko eta botoa emateko eskubide politikoak baliatzeari buruzko politika. Informazio horrek doan egon behar du eskuragarri erakundearen eta bazkide sustatzaile edo babesleen web-orrian, edo aktiboak kudeatzen dituen erakundearen web-orrian.
2. Enplegu-modalitateko BGAEen kasuan, aurreko paragrafoan aurreikusitakoari kalterik egin gabe, zehaztapen hauek bete behar dituzte:
 - a) Beren gobernu-batzordeak inplikazio-politika bat garatu eta plazaratu behar du, zehazteko zer-nolako inplikazioa duen BGAEak, akziodun den aldetik, Europar Batasuneko estatu kide batean kokatuta dagoen edo hor jarduten duen merkatu arautu batean edo negoziazio-sistema multilateraletan negoziatzeko onartuta dauden sozietateen akzioetan inbertitzeko estrategian. Gobernu-batzordeak aktiboak kudeatzen dituen erakunde baten esku utz ditzake apartatu honetan aurreikusitako betebeharrak, erakunde horren zehaztapenak eta baldintzak jasotzen dituen akordioa hartu ondoren.

Politika horretan zehaztu behar da zer-nola gainbegiratzen dituen inbertsioen xede diren sozietateak, honako alderdi hauei dagokienez, behintzat: estrategia, errendimendu finantzario eta ez-finantzarioa, arriskuak, kapital-egitura, gizarte- eta ingurumen-inpaktua eta gobernu korporatiboa. Politika horrek azaldu behar du, orobat, zer harreman duten inbertsioen xede diren sozietateekin, zer-nola egikaritzen diren boto-

¹² Otsailaren 13ko 13/2024 Dekretuak sartutako artikulua.

eskubidea eta akzioekin lotutako beste eskubide batzuk, zer-nola jarduten duten lankidetzan beste akziodun batzuekin, nola komunikatzen diren akziodun nagusiekin eta zer-nola kudeatzen dituzten euren esku-hartzeak eragin ditzakeen edo eragiten dituen interes-gatazkak.

- b) Era berean, urtero argitaratu beharko dute nola aplikatu duten beren inplikazio-politika, barnean harturik boto-jokabidearen deskribapen orokorra, bozketa garrantzitsuenen azalpena eta boto-aholkularien zerbitzuetara jo izana. Argitara eman behar dute zer boto eman duten akziodun diren sozietateen batzar orokorretan. Argitaratetik salbuetsi ahal izango dira bozketaren gaietatik edo sozietate-partaidetzaren tamainetatik garrantzirik ez duten botoak.
- c) Aurreko apartatueta aipatutako informazioak doan egon behar du eskuragarri BGAEaren, bazkide sustatzaile edo babesleen web-orrian, edo aktiboak kudeatzen dituen erakundearen web-orrian.
- d) BGAEaren gobernu-batzordea edo, hala badagokio, aktiboak kudeatzen dituen erakundea ez badator bat aurreko apartatueta inplikazio-politikaz ezarritako baldintzekin, azalpen argi eta arrazoitu bat argitaratu behar du, aditzera emateko zergatik erabaki duen baldintza horiek ez betetzea. Azalpen horrek doan egon behar du eskuragarri erakundearen, bazkide sustatzaile edo babesleen web-orrian, edo aktiboak kudeatzen dituen erakundearen web-orrian.

¹³11 ter artikulua. Inbertitzeko aktibo egokiak

BGAEen inbertsioen xede izan daitezkeen aktiboak honako hauek dira:

- a) Edonolako errenta finko eta aldakorreko finantza-balore eta -tresnak, harpidetzeko edo eskuratzeko eskubidea eman dezaketenak barne, betiere merkatu arautuetan edo negoziazio-sistema multilateraletan negoziatzeko onartuak izan ondoren, finantza-merkatu batean trafikoa orokorra eta inbertsonala izan dezaketenak.
- b) Finantza-aktibo egituratuak. Aktibo finantzario egituratutzat hartzen da bi aktibo edo gehiago konbinatuz, tresna eratorriak konbinatuz edo biak konbinatuz osatutako aktiboa, negozio juridiko bakar baten bidez gauzatzen dena, Ekonomia eta Ogasun Sailak finkatzen dituen betekizunen arabera.
- c) Inbertsio kolektiboko erakundeen akzioak eta partaidetzak, 11 quater artikulua 3. apartatuan xedatutakoaren arabera.
- d) Kreditu-erakundeetan egindako ageriko eta epekako gordailuak (hogeita hamasei hilabete edo gutxiagoko epemuga izan behar dute), edozein unetan likido bihur badaitezke arriskuan jarri gabe gordailuaren printzipala likidezia aurreratua kasuan. Ondorio horietarako, kreditu-erakunde gordailuzainak

¹³ Otsailaren 13ko 13/2024 Dekretuak sartutako artikulua.

egoitza izan behar du Europar Batasuneko estatu kide batean, eta gordailuek ELGAko dibisa-merkatuetan negoziatzen diren monetetan izendatuta egon behar dute.

- e) Ondasun higiezinak eta higiezin-eskubide errealak, Ekonomia eta Ogasun Sailak ezarritako betekizunen arabera.
- f) Hipoteka-kredituak, baldin eta hipoteka-legediak eska ditzakeen baldintza guztiak betetzen dituzten higiezin gaineko lehenengo hipotekak badira.
- g) Kreditu pignorazioak, betiere bermearen xedea, aldi berean, aktibo egokiak badira.
- h) Europako Esparru Ekonomikoaren estatu kideren batean egoitza duten sozietateei emandako kredituak edo horien kuota-zatiak, baldin eta sozietateon akzioak ELGAN araututako merkatu batean negoziatzeko onartuta badaude.
- i) Europako Esparru Ekonomikoaren estatu kideren batean kokatutako establezimenduren baten bitartez jarduteko baimena duen kreditu- edo aseguru-erakunde batek bermatutako kredituak.
- j) Estatuko, autonomia-erkidegoetako, udaletako edo Europako Esparru Ekonomikoko sozietate edo erakunde publikoei emandako finantzaketak, betiere segurtasun-bermeak eskaintzen dituztenak, izan mailegu-hartzailearen kalitateagatik, izan emandako bermeengatik.
- k) 22/2014 Legean (22/2014 Legea, azaroaren 12koa, arrisku-kapitaleko erakundeak, inbertsio kolektiboko bestelako erakunde itxiak eta inbertsio kolektiboko erakunde itxien erakunde kudeatzaileak arautzen dituenak, eta azaroaren 4ko 35/2003 Legea –Inbertsio kolektiboko erakundeena– aldatzen duena) araututako arrisku-kapitaleko erakundeen eta inbertsio kolektiboko erakunde itxien akzioak eta partaidetzak, Arrisku Kapitaleko Europako Funtsen (AKEF) akzioak eta partaidetzak, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2013ko apirilaren 17ko 345/2013 (EB) Erregelamenduan arautuak, Gizarte Ekintzailtzako Europako Funtsak (GEEF), Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2013ko apirilaren 17ko 346/2013 (EB) Erregelamenduan arautuak, eta Epe Luzeko Europako Inbertsio Funtsak (ELEIF), Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2015eko apirilaren 29ko 706/2015 (EB) Erregelamenduan arautuak. 11 quinquies artikuluan ezarritakoaren ondorioetarako, Espainiako arrisku-kapitaleko erakundeen tratamendu bera dute GEEFek, AKEFek eta ELEIFek.
- l) BGAEen konturako aktiboak kudeatzeko jarduera eskusiboa duten sozietateen akzioak eta partaidetzak, baldin eta kapitalaren gutxienez % 90 BGAE batena edo batzuen bada.
- m) Artikulu honen k) paragrafoan aurreikusitakoez bestelako arrisku-kapitaleko erakundeen eta inbertsio kolektiboko erakunde itxien akzioak eta

partaidetzak, betiere paragrafo honen ñ) letran aurreikusitako baldintza guztiak betetzen badituzte, honako berezitasun hauekin:

1.º Ez dira eskualdaketa askearen mugatzat hartzen arrisku-kapitaleko erakundearen edo inbertsio kolektiboko erakunde itxiaren akziodunen edo partaideen alde merkatuko baldintzetara egokitutako lehentasunezko eskuratze-eskubidea ezartzen duten klausula edo itun espresuak, ez eta erakunde kudeatzaileak edo arrisku-kapitaleko erakundearen edo inbertsio kolektiboko erakunde itxiaren administrazio-kontseiluak eskualdatzeko alde aurreko baimena ematea behar dutenak ere, baldin eta, eskuratze-kontratuan edo dagokion informazio-liburuxkan ukoaren arrazoi objektiboak zerrendatzen badira, eta haiek soil-soilik badira arrisku-kapitaleko erakundearen edo inbertsio kolektiboko erakunde itxiaren partaidetzaren balizko erosleek bete beharreko baldintzei buruzkoak.

2.º Kalterik egin gabe inbertitu nahi den arrisku-kapitaleko erakundearen edo inbertsio kolektiboko erakunde itxiaren finantza-egoeren urteko kanpo-auditoretza independentea egiteko betebeharrari, baldin eta erakunde hori eratu berria bada eta, horregatik, inbertitzeko unean ez badu auditatutako finantza-egoerarik, erakunde kudeatzaileak, gutxienez, lehendik dagoen beste arrisku-kapitaleko erakunde baten kudeatzailea izan behar du, edo inbertsio kolektiboko erakunde itxi batena; beste erakunde horrek, berriz, beteta izan beharko du finantza-egoeren urteko kanpo-auditoretza independentea egiteko betebeharra; era berean, amaitutako azken ekitaldiari dagokionez, auditorearen aldeko iritzia izan beharko du.

Edozein izen edo estatutu dutela, m) letra honen barruan sartzen dira, helbidea ELGAko estatu kide batean izanik, azaroaren 12ko 22/2014 Legearen 2. artikuluan ezarritako inbertsio kolektibo itxiaren kontzeptura egokitzen diren erakunde guztiak (22/2014 Legea, azaroaren 12koa, arrisku-kapitaleko erakundeak, inbertsio kolektiboko bestelako erakunde itxiak eta inbertsio kolektiboko erakunde itxien erakunde kudeatzaileak arautzen dituen, eta azaroaren 4ko 35/2003 Legea –Inbertsio kolektiboko erakundeena– aldatzen dueña).

n) Finantza-tresna eratorriak. Honako finantza-baliabide eratorri hauetan inbertitu daiteke: gerokoak, aukerak, epeko salerosketak eta finantza-trukeko eragiketak. BGAEek egunero baloratu behar dituzte eratorriekin egindako eragiketak; hain zuzen ere, merkatuko prezioan.

Eratorrien merkatu antolatuetan negoziatutako bitarteko finantzario eratorrietan eginiko inbertsioa zorroa modu eraginkorrangoan kudeatzeko inbertsio bezala egiteko aukera dago, zorro osoan edo horren zati batetan bere gain hartutako arriskuen estaldura egokia bermatzeko, edo errentagarritasun helburu jakin bat lortzeko bideratutako kudeaketa baten barruan.

Eratorrien merkatu antolatuetan negoziatu ez diren finantza-tresna eratorrietan inbertitzea 11 quinquies artikulua 1. paragrafoaren c) letran aurreikusitako mugen mende dago, zorro osoan edo horren zati batean hartutako arriskuen estaldura egokia bermatzeko edo errentagarritasun-helburu jakin bat lortzeko bideratutako kudeaketa baten barruan egin daiteke soilik, eta jarraian adierazitako baldintza hauek bete behar ditu:

- 1.º Kontrako alderdiak ELGAko estatu kideetan egoitza duten erakundeak izatea, gainbegiradapean daudenak, mota horretako eragiketak egin ohi dituztenak profesionalki, eta kaudimen nahikoa dutenak.
 - 2.º Aukera egotea eragiketak edozein momentutan bertan behera geratzeko BGAEren eskariz; horrenbestez, eragiketa bakoitzaren kontratu-klausulek ahalbidetu behar dute haiek kitatzea edo hirugarren bati lagatzea, eta, horretarako, kontrako alderdia edo, hala badagokio, konpromiso hori hartu duen finantza-bitartekaria behartuta egongo da egunero eskaintzera salerosketa-kotizazioak, eta zehatz-mehatz adierazi behar du zer balorazio-metodo erabiliko den horiek zehazteko.
- ñ) Merkatu arautuetan edo negoziazio-sistema multilateraletan kotizatu gabeko errenta finkoko edo errenta aldakorreko finantza-balio eta -tresnak, edo, negoziazio-zentro horietan negoziatzeko onartuta egonik, trafikoro korra eta inbertsonala izan ez dezaketenak; betiere, baldintza hauek betetzen badituzte:
- 1.º Ezin dute izan mugarik eskualdaketa askerako.
 - 2.º Haien jaulkitzaileek erakundeak izan behar dute, eta egoitza, berriz, ELGAko estatu kideren batean izan behar dute, zeina ez baita paradisu fiskala.
 - 3.º Baloreak edo finantza-tresnak jaulkitzen dituen erakundeak bere finantza-egoerak kanpoko auditore independente baten auditoretzaren mende jarri behar du urtero. Inbertsioaren unean zein ondorengo ekitaldietan, ezinbestekoa da auditoreak kontrako iritzirik ez ematea erreferentziako azken ekitaldiari buruz.
 - 4.º BGAEak merkatu arautuetan edo negoziazio-sistema multilateraletan kotizatu gabeko finantza-balio eta -tresnetan egindako inbertsioak, praktikan, ez ekartzea inbertsioa jasotzen duen erakundearen gaineko kontrolik.
 - 5.º Ezin da inbertitu erakunde batean, baldin eta haren bazkideek, administratzaileek edo zuzendariak, banaka edo batera, zuzenean edo hirugarrenen bidez, partaidetza esanguratsua badute BGAEaren bazkide sustatzailearen taldean. Ondorio horietarako, ulertzen da eragiketa bat hirugarren pertsona edo erakunde batek egin duela hark ahaidetasun-lotura zuzenekoa edo zeharkakoa badu (odol- edo ezkontza-ahaidetasuna, bigarren mailara artekoa, hori barne),

mandataria edo fiduziariora bada, edo sozietate bat bada, non aipatutako kontseilukide, administrari, zuzendari, erakunde edo gobernu-batzarreko kideak, zuzenean edo zeharka, kapitalaren gutxienez % 25aren jabe baitira edo sozietatean erabaki-ahala baitute.

Debekatuta dago bazkide sustatzailearen talde ekonomikoak jaulkitako kotizatu gabeko baloreetan edo finantza-tresnetan inbertitzea.

- o) Diru-merkatuko tresnak, baldin eta likidoak badira eta une oro zehaztasunez finkatu daitekeen balioa badute, merkatu arautu batean edo negoziazio-sistema multilateral batean negoziatu gabe badaude, eta honako baldintza hauetakoren bat betetzen bada:
- 1.º Estatuak, autonomia-erkidegoek, toki-erakundeek, Espainiako Bankuak, Europako Banku Zentralak, Europar Batasunak, Europako Inbertsio Bankuak, estatu kideren bateko banku zentralak, estatu kide bateko edozein administrazio publikok, edo estatu kide baten edo gehiagoren kidetza duen nazioarteko organismo publiko batek jaulkitakoak edo bermatutakoak izatea.
 - 2.º Merkatu arautu batean edo negoziazio-sistema multilateral batean negoziatutako baloreak dituen enpresa batek jaulkitakoak izatea.
 - 3.º Zuhurtziazko gainbegiradapean dagoen eta ELGAren eremuko den erakunde batek jaulkitakoak edo bermatutakoak izatea.

Paragrafo honen ondorioetarako, diru-merkatuko tresnatzat hartzen dira 18 hilabetetik beherako epemuga duten errenta finkoko aktiboak. Gainera, likidotzat jotzen dira, baldin eta haien merkatu-balioan egiteko mekanismorik badago, edo jaulkitzaileak edo finantza-erakunde batek berrerosteko konpromisoa hartzen badu.

1411 quater artikulua. Inbertsio kolektiboko erakundeak

1. BGAEen araudiaren ondorioetarako, hauek dira inbertsio kolektiboko erakundeak:
 - a) Sozietateen kasuan, egoitza Espainian duten inbertsio kolektiboko erakundeak, edo, funtsen kasuan, Espainian eratu direnak (horien sozietate kudeatzaileak egoitza Espainian badu).
 - b) Inbertsio kolektibo irekiko erakundetzat har daitekeen zeinahi inbertsio-erakunde, -tresna edo -bitarteko. Inbertsio kolektibo irekia izango da herritarrengandik jasotako funtsen inbertsio kolektiboa egitea xede dutenak, baldin eta haien funtzionamendua arriskuen banaketaren

¹⁴ Otsailaren 13ko 13/2024 Dekretuak sartutako artikulua.

printzipioaren mendean badago, eta haien unitateak, edukitzaileak eskatuta, erakunde horien aktiboen kontura zuzenean edo zeharka berrerosten edo itzultzen badira. Berrerosteta edo itzulketa horiekin parekatzen da inbertsio kolektiboko erakunde batek bigarren mailako merkatu ofizial batean edo ELGAko beste edozein merkatu araututan dituen akzioen edo partaidetzen balioa bere likidazio-baliotik nabarmen ez desitxuratzeko jardutea.

2. Ez dira inbertsio kolektiboko erakundetzat hartzen, haien izena edo estatutua edozein dela ere, egoitza ELGAko estatu kide batean izanik, aplikatzekoa zaien araudiaren arabera, azaroaren 12ko 22/2014 Legearen 3. artikuluan aurreikusitako arrisku-kapitaleko erakundeen ohiko jarduerak egiten dituztenak (22/2014 Legea, azaroaren 12koa, arrisku-kapitaleko erakundeak, inbertsio kolektiboko bestelako erakunde itxiak eta inbertsio kolektiboko erakunde itxien erakunde kudeatzaileak arautzen dituena, eta azaroaren 4ko 35/2003 Legea –Inbertsio kolektiboko erakundeena– aldatzen dueña).
3. 11 ter artikuluari dagokionez, BGAEen inbertsiorako aktibo egokitzat jotzen dira inbertsio kolektiboko erakunde hauetako akzioak eta partaidetzak:
 - a) Europako Esparru Ekonomikoan kokatutako inbertsio kolektiboko erakundeak, koordinaziopean daudenak, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2009ko uztailaren 13ko 2009/65/EE Zuzentarauaren arabera. Zuzentarau horren bidez, balore higigarrietan inbertsio kolektiboak egiten dituzten erakunde jakin batzuen lege-, erregelamendu- eta administrazio-xedapenak koordinatzen dira.
 - b) Finantza-inbertsio kolektiboko erakundeak, baldin eta, aurreko paragrafoan sartuta egon ez arren, araututa badaude inbertsio kolektiboko erakundeei buruzko azaroaren 4ko 35/2003 Legean eta berau garatzeko gainerako xedapenetan.
 - c) Higiezin-inbertsio kolektiboko erakundeak, egoitza Europako Esparru Ekonomikoko estatu batean dutenak edo bertan kokatuta daudenak, betiere erakundeak kontrol-agintaritza baten baimena eta ikuskapena behar badu.
 - d) Inbertsio kolektiboko erakundeak, paragrafo honen a), b) eta c) letretan jasota ez daudenak, baldin eta finantza-izaerakoak badira eta baldintza hauek betetzen badituzte:
 - 1.º Beren akzioek edo partaidetzak eskualdaketa askerako inolako mugarik ez badute. Ondorio horietarako, ez dira eskualdaketa askearen mugatzat hartzen erakundearen akziodunen edo partaideen alde merkatuko baldintzetara egokitutako lehentasunezko eskuratze-eskubidea ezartzen duten klausula edo itun espresuak, ez eta erakunde kudeatzaileak edo erakundearen administrazio-kontseiluak eskualdatzeko alde aurreko baimena ematea behar dutenak ere, baldin eta, eskuratze-kontratuan edo dagokion

informazio-liburuxkan, ukoaren arrazoi objektiboak zerrendatzen badira, eta haiek soilik badira erakundearen partaidetzaren balizko erosleek bete beharreko baldintzei buruzkoak.

Akzioek edo partaidetzek ez diote mugarik jartzen eskualdatze askeari, inbertsio-funtsak edo -sozietateak bere likidazio-balioan berrerosteko betebeharra duenean.

- 2.º Egoitza ELGAko kide den herrialderen batean badute edo bertan kokatuta badaude, eta herrialde hori ez bada paradisu fiskala.
- 3.º Beren finantza-egoerak urtero ikuskatzea; auditoretza horrek kanpoko eta independentea izan behar du. Inbertsioa egiteko unean, jasota egon behar da auditoreak aldeko iritzia duela azken erreferentzia-ekitaldiaz. Hala ere, eta inbertitu nahi den erakundearen finantza-egoeren urteko kanpo-auditoretza independentea egiteko betebeharrari kalterik egin gabe, erakunde hori eratu berria bada, eta, horregatik, inbertitzeko unean ez badu auditatutako finantza-egoerarik, erakunde kudeatzaileak, gutxienez, lehendik dagoen beste erakunde batena izan behar du; beste erakunde horrek finantza-egoeren urteko kanpo-auditoretza independentea egiteko betebeharra beteta izan beharko du; era berean, amaitutako azken ekitaldiari dagokionez, auditorearen aldeko iritzia izan beharko du.
- 4.º BGAEren inbertsioak ez ekartzea, praktikan, inbertsioa jasotzen duen erakundearen gaineko kontrolik.
- 5.º Ezin da inbertitu erakunde batean, baldin eta haren bazkideek, administratzaileek edo zuzendariak edo, hala badagokio, inbertsio kolektiboko erakundearen sozietate kudeatzailearen bazkideek, administratzaileek edo zuzendariak, banaka edo batera, zuzenean edo zeharka, partaidetza esanguratsua badute BGAEaren bazkide sustatzaileen taldean.
- 6.º Inbertsioa ezin da egin inbertsio kolektiboko erakundea bera edo haren erakunde kudeatzailea BGAEetako bazkide sustatzaileen talde ekonomikoaren parte diren erakundeetan.

¹⁵11 quinquies artikulua. Inbertsioak dibertsifikatzeko irizpideak

Egokitzat jotako aktiboen inbertsioa dibertsifikazio-, barreiadura- eta kongruentzia-irizpide hauek betez egin behar da:

- a) BGAE bakoitzeko aktiboaren % 70, gutxienez, 11 ter artikulua a), c), d), e) eta f) letrek aipatzen dituzten aktiboetan eta merkatu antolatuetan negoziatutako bitarteko finantzario eratorrietan inbertitu behar da.

¹⁵ Otsailaren 13ko 13/2024 Dekretuak sartutako artikulua.

- b) Enpresa berak jaulki dituen eta merkatu arautuetan edo negoziazio-sistema multilateraletan kotizatzen duten balore eta finantza-tresnetan egindako inbertsioa ezin da izan BGAEaren aktiboaren % 5 baino handiagoa, ezta % 10 baino handiagoa ere, baldin eta talde bereko enpresek jaulkitako baloreak eta finantza-tresnak badira.
- c) BGAEek ezin dute euren aktiboaren % 2 baino gehiago inbertitu enpresa berak jaulki dituen eta merkatu arautuetan edo negoziazio-sistema multilateraletan kotizatzeko onartuta ez dauden baloreetan eta finantza-tresnetan, edo, negoziazio-zentro horietan negoziatzeko onartuta egon arren, baloreak eta finantza-tresnak ez badira trafiko orokorrerako eta inbertsonalerako egokiak. Halaber, BGAEek ezingo dute % 4 baino gehiago inbertitu, baldin eta talde bereko enpresek jaulkitako baloreak eta finantza-tresnak badira.

Hala ere, Burtsa Merkatu Alternatiboan edo Errenta Finkoko Merkatu Alternatiboan negoziatutako eta erakunde berak jaulkitako baloreetan edo finantza-tresnetan egindako inbertsioa BGAEaren aktiboaren ehuneko 3ra iritsi ahal izango da, bai eta 22/2014 Legean (22/2014 Legea, azaroaren 12koa, arrisku-kapitaleko erakundeak, inbertsio kolektiboko bestelako erakunde itxiak eta inbertsio kolektiboko erakunde itxien erakunde kudeatzaileak arautzen dituen, eta azaroaren 4ko 35/2003 Legea –Inbertsio kolektiboko erakundeena– aldatzen duena) araututako arrisku-kapitaleko erakunde bakar batek edo inbertsio kolektiboko erakunde itxi batek, edo antzeko erakunde atzerritar batek jaulkitako akzioetan eta partaidetzetan egindako inbertsioa ere; eta BGAEaren aktiboaren % 3ra irits daiteke, baina ezin da izan % 6 baino handiagoa aipatutako balore edo bestelako finantza-tresnentzat, baldin eta talde bereko erakundeek jaulkitzen badituzte.

- d) BGAEetako bazkide babesleek jaulkitako eta finantza-merkatu arautu batean edo negoziazio-sistema multilateral batean negoziatu gabeko baloreetan eta finantza-tresnetan egindako inbertsioak ezin du gainditu BGAEaren aktibo guztien % 2, salbu bazkide babesle anitzen kasuan, haietan muga hori bazkide babesle bakoitzeko aplikatzen baita, % 5eko muga bateratuarekin.
- e) Higiezinetan, hipoteka-kredituetan, higiezin-eskubide errealetan, higiezinetakoko inbertsio kolektiboko erakundeen akzioetan eta partaidetzetan egindako inbertsioa, eta higiezinaren edukitza eta kudeaketa objektu sozial bakar gisa duten sozietateen kapital sozialaren partaidetzetan egindakoa, haien baloreak ez badaude kotizatzeko onartuta merkatu arautuetan, ezin da izan BGAEaren aktiboaren % 20 baino handiagoa.

Ezin da inbertitu BGAEaren aktiboaren % 10 baino gehiago higiezin bakar batean, hipoteka-kreditu batean, higiezin-eskubide erreal batean edo higiezinaren edukitza eta kudeaketa objektu sozial bakar gisa duen sozietate baten edo sozietate-talde baten kapital sozialaren akzioetan edo partaidetzetan, haien baloreak ez badaude kotizatzeko onartuta merkatu arautuetan.

Higiezin inbertsio kolektiboko erakunde bakar batean egindako inbertsioa, asko jota, BGAEaren aktiboaren % 10erainokoa izan daiteke.

Artikulu honen ondorioetarako, higiezin edukitza eta kudeaketa objektu sozial bakar gisa duen sozietatetzat hartzen dira aktiboaren % 90, gutxienez, higiezinez osatuta daukatenak.

- f) 22/2014 Legeak (22/2014 Legea, azaroaren 12koa, arrisku-kapitaleko erakundeak, inbertsio kolektiboko bestelako erakunde itxiak eta inbertsio kolektiboko erakunde itxien erakunde kudeatzaileak arautzen dituena, eta azaroaren 4ko 35/2003 Legea –Inbertsio kolektiboko erakundeena– aldatzen duena) araututako arrisku-kapitaleko sozietate edo funtsek eta inbertsio kolektibo itxiko erakundeek jaulkitako balore edo partaidetzetan egindako inbertsioa ezin da izan jaulkitako tituluen edo zirkulazioan dauden partaidetzen guztizkoaren % 20 baino handiagoa, balio nominalean.
- g) Finantza-izaerako inbertsio kolektiboko erakundeetan egindako inbertsioak honako muga hauek ditu:

1.º 11 quater artikulua 3. paragrafoko a) eta b) letretan aurreikusitako inbertsio kolektiboko erakundeetatik bakar batean egindako inbertsioa BGAEaren aktiboaren % 20raino irits daiteke, baldin eta, inbertsio-funtzen kasuan, haren partaidetzak kotizatutako baloreak badira edo merkatu arautuetan edo negoziazio-sistema multilateraletan negoziatzeko onartuta badaude; eta, inbertsio-sozietateen kasuan, haien akzioak trafiko orokor eta inbertsonalerako modukoak badira eta onartuta badaude merkatu arautuetan edo negoziazio-sistema multilateraletan negoziatzeko.

BGAEak aurreko paragrafoan aurreikusitako inbertsio kolektiboko hainbat erakundetan egindako inbertsioak ezin du gainditu BGAEaren aktiboaren % 50, aipatutako erakunde horiek inbertsio kolektiboko erakundeen entitate kudeatzaile berak edo talde bereko hainbat entitatek kudeatzen dituztenean.

2.º Inbertsioak, halaber, ezin du BGAEaren aktiboaren % 5 gainditu, honako hauetan egindakoa bada: 11 quater artikulua 3. paragrafoko a) eta b) letretan aurreikusitako inbertsio kolektiboko erakundeetatik bakar batean egindakoa (aurreko paragrafoan aurreikusitako baldintzak betetzen ez baditu), edo 3. paragrafoko d) letretan aurreikusitako inbertsio kolektiboko erakundeetatik bakar batean egindakoa, edo inbertsio askeko inbertsio kolektiboko erakunde bakar batean egindakoa, edo inbertsio askeko inbertsio kolektiboko erakundeetatik bakar batean egindakoa.

BGAEak aurreko paragrafoan aurreikusitako inbertsio kolektiboko hainbat erakundetan egindako inbertsioak ezin du gainditu BGAEaren aktiboaren % 20, aipatutako erakunde horiek inbertsio kolektiboko erakundeen entitate kudeatzaile berak edo talde bereko hainbat entitatek kudeatzen dituztenean.

h) Tresna eratorriak, aurreko b) eta c) letretan aurreikusitako baldintzetan, barreiatze-mugen mende daude, azpikoaren bilakaerari lotutako merkatu-arriskuagatik, salbu eta azpiko hori inbertsio kolektiboko erakundea, interes-tasa, kanbio-tasa edo gutxienez baldintza hauek betetzen dituen erreferentzia-indizea bada:

1.º Osaera nahikoa dibertsifikatua izatea.

2.º Zabalkunde publiko egokia izatea.

3.º Finantza-merkatuetan oro har erabiltzekoa izatea.

Merkatuko arriskuagatik, aurreko b) paragrafoan aurreikusitako mugak aplikatzen zaizkie tresna eratorriei, baldin eta horien azpikoak lehengaiak badira.

Muga horiek aplikatzeko, estaldura-tresnatzat jotzen diren tresna eratorriak posizio garbiaren arabera hartzen dira kontuan.

Gizarte-aurreikuspenaren arloko eskumena duen Eusko Jaurlaritzako saileko titularrak aukeran izango du arau espezifikoak ezartzea, bai finantza-tresna eratorriek paragrafo honetan eta aurreko c) paragrafoan ezarritako mugen zenbaketan duten eraginari buruz, bai eta tresna horiekin egindako eragiketei muga, baldintza eta balorazio-arauak aplikatzeari buruz ere.

- i)** 11 ter artikuluan l) letrak aipatzen dituen sozietateetan eginiko inbertsioa bada, aurreko dibertsifikazio- eta barreiatze-mugak zenbatzeko, BGAEaren zuzeneko titulartasuneko aktiboen maila bakoitzaren balioari metatu behar zaio sozietate horiei beraien partaidetzaren ehunekoaren arabera dagozkien aktiboak zenbatzetik ateratzen dena.
- j)** Aurreko a) eta g) letren artekoetan aurreikusitako mugak ez dira aplikatzen, baldin eta BGAEaren Inbertsio Printzipioen Adierazpenean ezartzen bada horren xedea inbertsio-politika bat garatzea dela, zeinak errepikatu edo erreferentziatzat hartuko baitu merkatu baten edo gehiagoren adierazgarri den burtsa-indize edo errenta finkoko indize jakin bat, bat etorrita gizarte-aurreikuspenaren arloko eskumena duen Eusko Jaurlaritzako sailak finkatutako betekizunekin.
- k)** Artikulu honetan aurreikusitako mugak egiaztatzeko, BGAEaren aktiboa 11 septies artikuluan ezarritako balorazio-irizpideen arabera zehaztuko da, eta aktiboaren zenbaketatik kanpo geratuko dira enpleguko BGAEen bazkide sustatzaileak berronkatze-planen ondorioz dituen zorrak, dekretu honen 9. artikuluan arabera.

BGAE batek aurreikuspen-plan bat baino gehiago baditu, 11 quinquies artikuluan honetan ezarritako muga guztiak plan horietako bakoitzerako aplikatuko dira.

- l) Hala ere, muga horiek ez zaizkie aplikatzen estatuak edo haren erakunde autonomoek, autonomia-erkidegoek, udalek edo ELGAko estatu kideetako administrazio publiko baliokideek edo Espainia kide den nazioarteko erakundeek jaulkitako edo abala emandako baloreei edo finantza-tresnei, ez eta Espainiak bere gain har ditzakeen nazioarteko konpromisoetatik eratoritzen direnei ere; betiere, jaulkipen bereko baloreetan egindako inbertsioak ez badu gainditzen haren saldo nominalaren % 20.

Kreditu-erakundeetako gordailuei, 11 ter.d) artikuluan araututakoei, ere ez zaizkie muga horiek aplikatuko, gizarte-aurreikuspenaren arloko eskumena duen Eusko Jaurlaritzako saileko titularraren agindu bidez zehaztuko baitira, hala badagokio.

- m) Aktibo egoki batean egindako inbertsioa edo tresna eratorri egokien kontratazioa finantza-bermeko itun baten barneko finantza-betebehar nagusizat hartzen denean, produktibitatea sustatzeko eta kontratazio publikoa hobetzeko premiazko erreformei buruzko martxoaren 11ko 5/2005 Errege Lege Dekretuaren I. tituluko II. kapituluan adierazitakoaren arabera, kontrako alderdiaren arriskuaren ondoriozko barreiatze- eta dibertsifikazio-mugak, finantza-obligazio nagusiari dagozkionak, soilik eskatu ahalko dira eragiketa horien likidazioaren emaitzaren saldo garbian.

Aurrekoa gorabehera, finantza-bermearen objektuak BGAEen inbertsiorako aktibo egokia ere izan behar du, eta artikulua honetan ezarritako barreiatze- eta dibertsifikazio-mugen mende egon, haien izaeraren arabera.

BGAEaren zorroa osatzen duten baloreak eta bestelako aktiboak berme gisa erabili daitezke hark egiten dituen eragiketetan, bai merkatu arautuetan, bai eratorrien merkatu ez antolatuetan; azken kasu horretan, baldin eta produktibitatea sustatzeko eta kontratazio publikoa hobetzeko premiazko erreformei buruzko martxoaren 11ko 5/2005 Errege Lege Dekretuan eskatutako kontratu-konpentsazioko akordioen eta finantza-bermeen babespean badaude.

- n) Arriskuaren kontzentrazio-maila altua dela iritziz gero, edo aurreikuspen-planen finantza-egintza arriskuan jar daitekeenean, Ekonomia eta Ogasun Sailak artikulua honetan zerrendatutakoen osagarri diren baldintza bereziak ezarri diezazkie enpresa bazkide babesleen edo sustatzaileen edo horien taldekoak diren enpresen pasiboan agertzen diren BGAEen inbertsioei.

16¹¹ sexies artikulua. Irizpideak aplikatzea

11, 11 bis, 11 ter, 11 quater eta 11 quinquies artikuluetan zehaztutako arauak bete behar dituzte bai BGAEek bai haiek beren inbertsioak gauzatzeko erabilitako edozein baliabide edo tresnak.

¹⁶ Otsailaren 13ko 13/2024 Dekretuak sartutako artikulua.

17¹¹ septies artikulua. Aktibo egokiak baloratzea

Aktibo egokiak irizpide hauen arabera baloratzen dira:

- a) Balore eta finantza-tresnak, errenta finkokoak zein aldakorrekoak, diru bihurtzeko balioaren arabera baloratzen dira, honako honi jarraituz:
- 1.º Merkatu arautu batean edo negoziazio-sistema multilateraletan negoziatzeko onartutako baloreetan edo finantza-tresnetan, diru bihurtzeko balio hartzen da estimazioari dagokion eguneko itxieran duten kotizazioa, edo, estimaziorik ezean, argitaratutako azkena edo batez besteko kanbio haztatua, itxiera-prezio ofizialik ez balego. Merkatu batean baino gehiagotan negoziatu denean, negoziazio-bolumen handiena izan duenari dagokion kotizazioa edo prezioa hartuko da kontuan.
 - 2.º Merkatu arautu batean negoziatzeko onartu ez diren errenta finkoko tituluen kasuan edo, negoziatzeko onartuak izan direnean, haien kotizazioa edo prezioa nahiko adierazgarriak ez direnean, diru bihurtzeko balorea zehazten da haien etorkizuneko finantza-emariak, itzultze-balioa barne, beraien ezaugarriak direla-eta balore horiekin parekagarri den zor publikoaren merkatuaren interes-tasen arabera eguneratuz, delako baloreen likidezia mailaren, jaulkitzearen baldintza zehatzen, erakunde jaulkitzailearen kaudimenaren, herrialde-arriskuaren edo baloreari edo finantza-tresnari dagokion beste edozein arriskuren adierazgarri den prima edo marjina gehituz.
 - 3.º Aurreko 1. eta 2. apartatuetan adierazitakoez bestelako baloreak direnean, diru bihurtzeko balio hartzen da praktikan onartutako arrazoizko balorazio-irizpideak aplikatuz eratorritakoa.
- b) Higiezinak haien tasazio-balioaren arabera baloratzen dira. Higiezinak gutxienez urtero tasatu behar ditu horretarako baimena duen erakunde tasatzaile batek. Hipoteka duten edo ordainketa geroratuaren bidez erosi diren higiezinaren kasuan, tasazio-balio kendu behar da ordaindu gabe dagoen hipoteka-erantzukizuna edo ordaintzeke dagoen prezioaren zati geroratuaren egungo balioa. Eguneratzeko, kasuan kasuko obligazioaren hondar-tasaren iraupen antzekoena duen zor publikoaren interes-tasa erabili behar da.
- c) Kredituak uneko balioaren arabera baloratzen dira, bermearen balioaren mugarekin. Eguneratzeko, kredituaren hondar-tasaren iraupen antzekoena duen zor publikoaren uneko interes-tasa erabiliko da, kontratazio-baldintza zehatzen, erakunde jaulkitzailearen kaudimenaren, herrialde-arriskuaren edo kredituari dagokion beste edozein arriskuren adierazgarri den prima edo marjina gehituz.

¹⁷ Otsailaren 13ko 13/2024 Dekretuak sartutako artikulua.

- d) Hala ere, gizarte-aurreikuspenaren arloko eskumena duen Eusko Jaurlaritzako sailak errenta finkoa baloratzeko arau espezifikoak ezar ditzake enplegu-modalitateko aurreikuspen-planetarako, kontuan hartuta zer iraupen duen BGAEaren aktiboan.
- e) Gizarte-aurreikuspeneko planen inbertsio-politikaren helburua bada errentagarritasun-helburu jakin bat lortzea, kontuan hartu gabe bermerik dagoen ala ez, eta finantza-tresna eratorriak erabiltzen badira, aurreikuspen-plan horien hasierako merkaturatze-aldian finantza-tresna eratorrien posizioak baloratzea baimentzen da, betiere honako baldintza hauek betetzen badira:
- 1.º Errentagarritasun-helburu zehatza lortzeko xedea desitxuratzea, baldin eta, hasierako merkaturatze-aldian, tresna eratorrien posizioak egunero baloratzen badira merkatuko prezioetan.
 - 2.º Merkaturatze-aldia luzaezina izatea, eta ez izatea hiru hilabetetik gorakoa.
 - 3.º Finantza-erakunde batek bere gain hartzea merkaturatze-aldia amaitzean kontratatzen ez diren posizioak. Aurreikuspen Planaren Erregelamenduan zehaztu behar da zein den kontratatu gabeko posizioak bere gain hartzen duen erakundea eta zein diren akordioaren baldintzak.
 - 4.º Bazkideei behar bezala jakinaraztea ezen, merkaturatzean, ez direla eratorriak baloratzen.

1811 octies artikulua. Beste aktibo egoki batzuk

11 ter artikuluan araututako aktiboez gain, BGAEen inbertsioa honela gauzatu daiteke:

- a) Ogasun Publikoaren aurkako kredituak, zerga-atxikipen eta -kitapenengatik.
- b) Aseguru-erakundeen esku dauden zuzkidura matematikoak, BGAEak barne hartzen bad(it)u osorik edo zati batean aseguratutako aurreikuspen-plan bat(zuk).
- c) Eskualdatzeke dauden funtsengatik edo finantzaketa- edo berrerekatze-planen ondorioz amortizatzeke dagoen defizitagatik bazkide babesleek dituzten zorrak, baita aurreikuspen-planari egin ez zaizkion ekarpenak ere, prestazioen erregelamenduan edo BGAEaren estatutuetan hartutako konpromisoen arabera, dekretu honen 9. artikuluan ezarritakoari dagokionez.

1911 nonies artikulua. Aktibo egokien araubidea egokitzea

¹⁸ Otsailaren 13ko 13/2024 Dekretuak sartutako artikulua.

¹⁹ Otsailaren 13ko 13/2024 Dekretuak sartutako artikulua.

Gizarte-aurreikuspenaren arloan eskumena duen Eusko Jaurlaritzaren saileko titularrari ahalmena ematen zaio ezartzeko zein izango diren 11 ter eta octies artikuluetan aipatu ez diren beste aktibo batzuen inbertsioen araubidea eta baldintzak, edo salbuespenez egokitze 11 quinquies artikuluan eta beraz garatzeko arauetan ezarritako mugetako bat.

12. artikulua. INDARGABETUTA urriaren 27ko 203/2015 Dekretuaren bidez

13. artikulua. Publizitate-jarduera

1. BASEek publizitate-jarduera egin dezakete.
2. Horretarako, BASE batek eginiko edozein komunikazio-mota publizitate-jarduera edo publizitatetzat joko da baldin eta horren helburua bada pertsona fisikoak Erakundera atxikitzea zuzenean ala zeharka sustatzea edo Erakundeari buruzko informazioa hedatzea, horretarako erabiltzen den publizitate bide edo euskarria edozein izanda ere.
3. Publizitateak jasotzaileei informazio egiazkoa, eraginkorra, nahikoa eta gardena eman behar die, haren eduki eta mezu publizitarioari buruzko zalantzarik sortu gabe. Aukeratutako bide edo euskarria edozein izanda ere, mezuak duen publizitate izaera argi geratu behar da.
4. Publizitate guztian BASEren izena argi jaso behar da. Halaber, haren bazkide babesle edo sustatzailearen izena jasoko da baita, hala badagokio, aurreikuspen-planari atxikitako ondarearen kudeaketaren ardura duen ala duten erakundearena edo erakundearenak ere.
5. Publizitateak errentagarritasunari buruzko aipamenak jasotzen dituenean, ondoren azaltzen diren baldintzak bete beharko ditu:
 - a) Kalkulatuko da, kasu guztietan, urteko kopurutan, bi hamartar erabiliz, formula honen arabera:

$E_n = \frac{ZAB_n - ZAB_{n-1}}{ZAB_{n-1}} \times 100$

En = $\frac{ZAB_n - ZAB_{n-1}}{ZAB_{n-1}} \times 100$

ZAB_n

Formula horretan,

En: n urteari dagokion errentagarritasuna.

ZABn: Ondarearen zati alikuotaren balioa n urteko abenduaren 31n.

ZABn-1: Ondarearen zati alikuotaren balioa n-1 urteko abenduaren 31n.

- b) Inola ere ezingo dira publizitatean erabili urtebetetik beherako aldiei dagozkien errentagarritasunak ezta horiei dagozkien urteko tasa ere. Halaber estrapolazioa ezin da egin ez aurreko aldietan lorturiko errentagarritasunei ezta zenbatespen batzuk oinarri hartuta kalkulaturakoei buruz ere.
 - c) Errentagarritasun historikoak argitaratzen badira adierazi beharko da zein aldiri dagozkion baita argi jakinarazi ere emaitza historikoek geroko emaitzarik ez dutela bermatzen ezta baldintzatu ere.
 - d) Errentagarritasun positiboak ziurrak direlako ustea hartzaileei agian ekarriko dieten adierazpide haiek inola ere ezin dira erabili BASEz kanpoko pertsonak batek aseguratutako edo bermaturiko gutxienezko errentagarritasuna ez badago salbu. Azken kasu honetan argi eta garbi adierazi behar dira kanpoko bermearen nondik norakoak eta egiten duen pertsona juridikoa.
 - e) Kanpoko pertsona juridikoak aseguratutako edo bermaturiko gutxienezko errentagarritasuna dauden kasuetan edo ordaina gauzetan egiten denetan, aseguratutako edo bermaturiko errentagarritasunean urteko tasa baliokidea (UTB) modu nabarian sartu beharko da eta gainera adibide esanguratsu bat ere. Baldin eta litekeena bada publizitatean adierazi beharreko benetako errendimenduari edozerk eragitea orduan errendimendua zein tarte esanguratsutan mugitu ahal den adierazi beharko da. Halaber, baldin eta publizitatutako errentagarritasunak bere baitan badarama gauzetan ordain osoa edo partziala ematea, orduan artikulua honen 6. atalean aipatzen den jakinarazpenari erantsi beharko zaio ordainetan eskainitako gauzaren kostuaren xehetasuna, produktuaren balioa osatzen duten kontzeptu bakoitzari buruz azalpen zehatza ere ageri behar delarik.
6. Hedatu baino lehenago edozein publizitate Ogasun eta Herri Administrazio Sailari jakinarazi beharko zaio. Hedabidearen arabera publizitate-kanpainetarako egitasmoek zintzo islatuko dituzte iragarkiak, testuak, kartelak, liburuxkak, irati-iragarkiak, filmazioak edo beste edozein bide edo euskarri. Halaber, egitasmo horiek bere lurralde eremua zehaztuko dute baita beraien iraunaldia ere.
7. Ogasun eta Herri Administrazio Sailak ahalmena izango du BASEei eskatzeko artikulua honetan bete ez dezan publizitatea zuzendu edo kentzeko, indarreko arauari jarraituz erakunde horiei eskatu ahal zaien erantzukizunen kalterik gabe.

8. atala. INDARGABETUTA urriaren 27ko 203/2015 Dekretuaren bidez

²⁰14. artikulua. Gizarte-aurreikuspeneko planen inbertsio-orientazioa

²⁰ Otsailaren 13ko 13/2024 Dekretuak sartutako artikulua.

1. Kontuan izanik zein den gizarte-aurreikuspeneko plan bakoitzaren inbertsio-orientazioa, planak kategoria hauetan banatzen dira:
 - a) Epe laburrerako errenta finkoa: gizarte-aurreikuspeneko planaren eskurako zorroan ez badago errenta aldakorreko aktiborik, ezta azpikoa errenta finkokoa ez duten eratorriak ere, eta zorroan urtebete edo gutxiago iraun badute.
 - b) Epe luzerako errenta finkoa: gizarte-aurreikuspeneko planaren eskurako zorroan ez badago errenta aldakorreko aktiborik, ezta azpikoa errenta finkokoa ez duten eratorriak ere, eta zorroan urtebete baino gehiago iraun badute.
 - c) Errenta finko mistoa: gizarte-aurreikuspeneko planaren zorroaren % 30 baino gutxiago errenta aldakorreko aktiboetan inbertitzen bada.
 - d) Errenta aldakor mistoa: gizarte-aurreikuspeneko planaren zorroaren % 30etik % 75era bitarte errenta aldakorreko aktiboetan inbertitzen bada.
 - e) Errenta aldakorra: gizarte-aurreikuspeneko planaren zorroaren % 75 baino gehiago errenta aldakorreko aktiboetan inbertitzen bada.
 - f) Bermatuak: gizarte-aurreikuspeneko planaren errendimendu jakin bat bermatzen bada.
 - g) Beste batzuk: aurreko kategorietako ezeinetan sartu ezin diren aurreikuspen-planak.
2. Gizarte-aurreikuspeneko plan baten inbertsio-orientazioa aldatzea:
 - a) BGAEaren gobernu-batzordeak erabaki behar du,
 - b) bazkideei eta planaren onuradunei jakinarazi behar zaie, BGAEen urriaren 27ko 203/2015 Dekretuaren bidez onartutako 5/2012 Legearen Erregelamenduaren 50. artikuluan jasotako informatzeko formulen bidez, eta
 - c) gizarte-aurreikuspeneko planaren inbertsio-printzipioen adierazpena egokitu beharko da, eta, prestazioen erregelamenduak inbertsio-orientazioa jasotzen duen kasuetan, erregelamendua aldatu beharko da.